

Ljubljana, 17. marec 2019

Poročilo o delovanju Asociacije v letu 2019 in načrt za leto 2020

za Občni zbor Asociacije

POROČILO O DELU ZA LETO 2019

Izpostavljam:

(a) **Zakon o kulturnem evru tudi za NVO**

Asociacija si je že vse od izteka zadnjega zakona o kulturnem evru prizadevala, da bi novi vključeval tudi poklicne nevladne organizacije. Odbor za kulturo je z amandmajem podprl vključevanje celotnega nevladnega sektorja v ZSNPK, kar je bilo naknadno tudi sprejeto v Državnem zboru.

(b) **Zvišanje proračuna za kulturo**

Nenehno prizadevanje za zvišanje proračuna za kulturo se je v letu 2019 obrestovalo. Proračun za kulturo se je z rebalansom za leto zvišal za skoraj trideset milijonov, od tega so samozaposleni v kulturi prejeli skoraj dva milijona, nevladne organizacije pa milijon.

(c) **Zvišanje bolniških za samozaposlene v kulturi**

Več let smo si v Asociaciji prizadevali za zvišanje bolniškega nadomestila za samozaposlen v kulturi, ki je od sprejetja ukrepa znašalo 20 evrov na dan odsotnosti. V letu 2019 nam je uspelo doseči, da bo nadomestilo v letu 2020 znašalo 25 evrov na dan.

(d) **Vzpostavitev Servisa za ustvarjalce**

Asociacija in Poligon sta v 2019 vzpostavila celostni Servis za ustvarjalce. V Asociaciji smo ustvarjalkam in ustvarjalcem nudili servisno podporo predvsem glede administrativnih vprašanj, uspešno pa smo vzpostavili tudi model delavnic, s katerimi v razširjeni obliki nadaljujemo tudi v letu 2020.

(e) **Asociacija na čelu konzorcija vsebinskih mrež**

V letu 2019 je Asociacija za eno leto prevzela koordiniranje Konzorcija vsebinskih mrež nevladnih organizacij. Izvedli smo odmeven posvet in si z različnimi aktivnostmi prizadevali za vzpostavitev trajnega podpornega okolja za NVO s kulturi.

(f) **Uspele tožbe in reforma razpisnih mehanizmov**

Asociacija je bila močno vpeta v dogajanje glede programskega razpisa, kjer so se v letu 2018 pokazale številne težave na katere smo predhodno opozarjali. Kar nekaj organizacij se je odločilo za

DRUŠTVO ASOCIACIJA
–društvo nevladnih organizacij in
posameznikov na področju kulture

PISARNA
Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana

SEDEŽ
Metelkova 6, 1000 Ljubljana

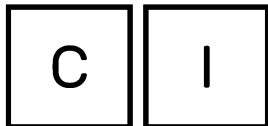
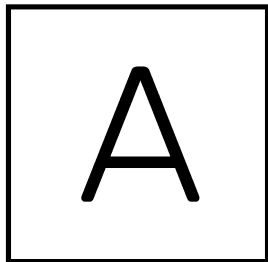
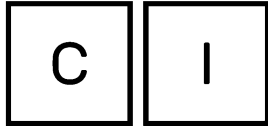
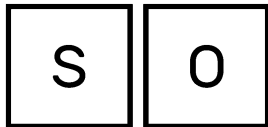
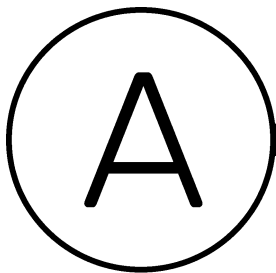
+386 (0)1 4341 244
+386 (0)51 773 611

info@asociacija.si
www.asociacija.si

DAVČNA ŠTEVILKA
38450666 (nismo dav. zav.)

MATIČNA ŠTEVILKA
1768875

TRR
SI56 61000 0014575 664
(pri DH d.d.)

tožbe, ki so bile na koncu uspešne in nekatere organizacije pa so bile naknadno sprejete tudi v financiranje. Po tem, ko je ministrstvo želelo na ta račun znižati sredstva že obstoječim izvajalcem programskih razpisov, smo dosegli, da se to naposled ni zgodilo. Serija uspešnih tožb pa je tudi dodatno spodbudila razpravo o nujnosti reforme razpisnih mehanizmov, dialog glede tega pa se je nadaljeval z delavnicama na to temo v okviru priprave NPK.

Ostale aktivnosti v letu 2019:

(g) Analizo enoletnih projektnih razpisov

V začetku leta 2019 smo pripravili odmevno analizo enoletnih projektnih razpisov Ministrstva za kulturo, kjer je bila glavna ugotovitev, da je obstoječi kulturni model nedomišljen, saj so tako med posameznimi razpisnimi leti kot med posameznimi področji umetnosti razlike zelo velike. Predstavili smo jo na tradicionalni novinarski konferenci pred 8. februarjem.

(h) Delovna skupina za trajni dialog z NVO v kulturi

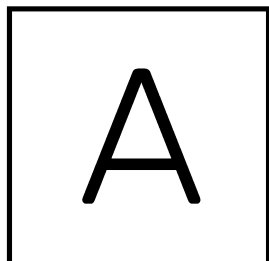
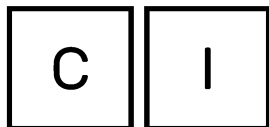
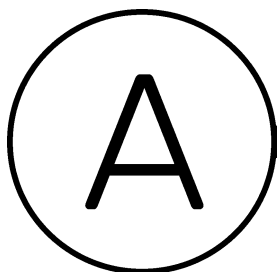
Center nevladnih organizacij Slovenije (CNVOS) je na podlagi poziva Ministrstva za kulturo izpeljal postopek izbora petih predstavnikov nevladnih organizacij v Delovno skupino za trajni dialog z nevladnimi organizacijami v kulturi, in sicer za obdobje mandata ministra za kulturo. V delovno skupino je bil na predlog Asociacije imenovan Tomaž Zaniuk, ki je v dialoških skupinah za NVO deloval tudi v preteklosti.

(i) Delovna skupina za trajni dialog s samozaposlenimi v kulturi

Ministrstvo za kulturo je imenovalo novo delovno skupino za trajni dialog s samozaposlenimi v kulturi. V delovno skupino je bil na predlog Asociacije imenovan Jernej Kaluža, ki je bil prav tako izvajalec Servisa za ustvarjalce in imel tako neposreden stik s konkretnimi sistemskimi problemi in potrebami samozaposlenih v kulturi. Nalog delovne skupine je bila tudi spremljanje uresničevanja koalicijskih zavez, a kljub vsem pritiskom nismo zaznali večjih sprememb pri izpolnjevanju koalicijskih obljub.

(j) E-priročnik za osnove zagovorništva v kulturi

Kot vsebinska mreža nevladnih organizacij na področju kulture, je Asociacija s ciljem krepiteve NVO za zagovorništvo kulture pripravila E-priročnik: Zagovorništvo za NVO v kulturi. Ta se osredotoča na položaj in izzive delovanja poklicnih NVO, samozaposlenih in drugih neformalnih skupin ter posameznikov v kulturi. V E-priročniku za izvajanje zagovorništva skozi monitoring, evalvacijo in spremljanje učinkov kulturne politike so predstavljene osnove zagovorništva na področju kulture kot izobraževanja, informiranja in ustvarjanja zavesti med zakonodajalci ter oblikovalci javnih kulturnih politik o vprašanih, s katerimi se soočajo delujoči na področju kulture, in ki jih naj te politike naslavlja.

(k) **Aplikacija za izboljšave lokalnih kulturnih politik**

Asociacija že vrsto let spremlja razvoj lokalnih kulturnih politik, kjer beležimo težave na različnih nivojih. Ker gre za sistemsko težavo, smo v Asociaciji razvili spletno aplikacijo, ki je v pomoč tako lokalnim skupnostim kot NVO pri samem izboljševanju lokalnih kulturnih politik. Aplikacijo za izboljšave lokalnih kulturnih politik je sestavljena iz 5 sklopov vprašanj in vnaprej pripravljenih odgovorov, s pomočjo katere lahko predstavniki NVO v kulturi ali posamezne lokalne samouprave preverijo, ali so v njihovem lokalnem okolju na področju kulture izkoriščene vse priložnosti in že uveljavljeni načini za vzpostavitev bolj razvojno naravnane partnerstva z vsemi deležniki na področju kulture.

(l) **Certifikat Kulturno podjetje**

V okviru Javnega razpisa za razvoj in profesionalizacijo NVO in prostovoljstva 2019 Ministrstva za javno upravo RS je Asociacija kot prijavitelj, skupaj s partnerjema Mestom žensk in Društvom humanistov Goriške, uspela s prijavo projekta »Certifikat kulturno podjetje«. Preko projekta bo Asociacija skupaj s partnerjema skušala spodbuditi povezovanje kulture (predvsem nevladne) z gospodarstvom. Ta izziv bomo naslovili skozi oblikovanje sistemov za certificiranje.

(m) **Odziv na enoletne projektne razpise**

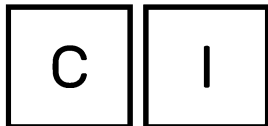
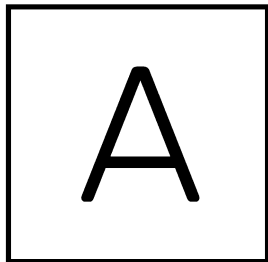
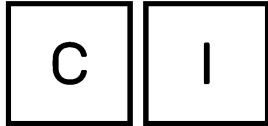
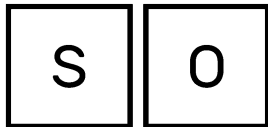
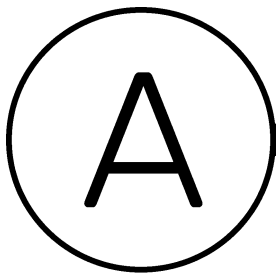
Asociacija se je odzvala na enoletne projektne, ki jih bo 2019 sofinancirala Republika Slovenija iz proračuna, namenjenega za kulturo. Določila, kot so izločevalni kriteriji na podlagi kritik ali tipsko omejevanje možnosti prijavljanja na posameznem področju na zgolj na štipendije, vsekakor niso ukrepi, ki bi zasledovali uresničevanje javnega interesa v kulturi. V Asociaciji smo se odzvali na nekatera nerazumna in škodljiva določila razpisov in hkrati pozvali ministrstvo, da čim prej razpiše nov razpis.

(n) **Financiranje vsebinskih mrež NVO**

Zakon o nevladnih organizacijah (ZNOrg) področnim ministrstvom nalaga obveznost, da zagotovijo javne razpise in financiranje projektov ter programov vsebinskih mrež, kot subjektov podpornega okolja, namenjenim spodbujanju razvoja nevladnih organizacij. V Asociaciji smo si z različnimi aktivnostmi prizadevali za vzpostavitev takega mehanizma tudi na kulturnem resorju.

(o) **Predvolilno soočenje: EU in kultura**

Asociacija je v tekmo ob volitvah Evropski parlament 2019 intervenirala z organizacijo dogodka Predvolilno soočenje - Kultura v EU, skupaj z zavodom Motovila in Radijem Študent in se s tem pridružila kampanji Culture Action Europe. Na dogodku smo s kandidati razprli aktualna vprašanja, kot so višji proračun za kulturo, svoboda umetniškega izražanja, boljši pogoji za delo in

medsektorsko sodelovanje.

(p) **Posvet na temo rezidenc v kulturi in umetnosti**

Asociacija je kot vsebinski partner sodelovala pri pripravi posveta o tem kako ustvariti in povezati rezidence na področju sodobnega plesa v Sloveniji in JV Evropi. V času, ko mobilnost umetnic in umetnikov postaja evropski imperativ, je jugovzhodna Evropa iz tovrstnih shem čedalje bolj izključena. Skupaj z Nomad Dance Academy Slovenija in Kino Šiška smo se na posvetu pogovarjali o tem kako lokalna sodobna-plesna scena umirajo na obroke, in medtem ko mobilnost na Zahod postaja preživetvena strategija, je programska izmenjava na teritoriju JV Evrope vse bolj stihijska in prepuščena golemu naključju občasnega financiranja.

(q) **Sodelovanje v Državnem svetu o trajnostnem razvoju družbe**

V Državnem svetu je 21. marca 2019 potekala 11. seja Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport, na kateri je bila med glavnimi točkami vloga stanovskih združenj iz področja kulture v trajnostnem razvoju družbe.

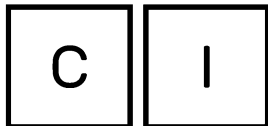
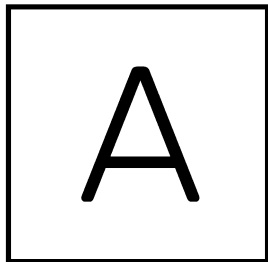
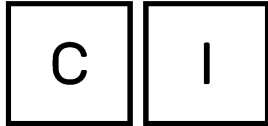
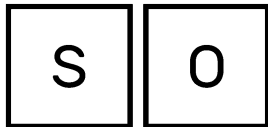
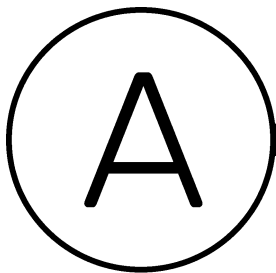
Seje se je udeležila tudi Asociacija, saj so bili obravnavani zakoni, ki so za razvoj kulture velikega pomena, od proračuna za kulturo do Zakona o nevladnih organizacijah.

(r) **Asociacija na tribuni od svetovnem dnevu knjige**

Na svetovni dan knjige je Društvo slovenskih pisateljev organiziralo tribuno o stanju slovenskega knjižnega trga. Med povabljenimi govorniki je bilo tudi društvo Asociacija, katere predstavnik je spregovoril predvsem o prekarnem položaju ustvarjalcev v kulturi, seveda tudi na področju knjige.

(s) **Novinarska konferenca: Leto 2020 - preboj ali stagnacija?**

Pred poletnimi dopusti je bila sklicana novinarska konferenca, kjer je bilo predstavljeno predvsem aktualno dogajanje glede rebalansa državnega proračuna. 9. maja 2019 je Asociacija na ministrstvo za kulturo najprej naslovila pismo glede rebalansa proračuna 2019 in načinov razdeljevanja sredstev, saj bilo ni jasno, kako so se ta sredstva razdeljevala, zakaj so bila nekatera področja v celoti izpuščena ter kako bo rebalans vplival na enoletne projektne razpise. Nadalje je bil 21. maja 2019 poslan dopis glede evalvacije in reforme razpisnih mehanizmov MK, glede katerih je bilo pred časom splošno strinjanje, da sta potrebni, prav tako je bila ureditev razpisov zapisana v koalicijski pogodbi. Naposled je Asociacija 27. maja 2019 na ministrstvo naslovila še pismo glede podvojitve sredstev za nevladne organizacije in samozaposlene v kulturi za leto 2020, Novinarsko konferenco je predsednica društva Asociacija zaključila s pozivom ministrstvu za kulturo pa tudi vladi, da naj poskrbijo, da bo leto 2020 za nevladno kulturo in samozaposlene v kulturi res leto

preboja.

(t) **Asociacija delavnicah NPK**

Ministrstvo za kulturo je v okviru priprav Nacionalnega programa za kulturo za obdobje 2020-2027 izvedlo vrsto delavnic, katerih so se udeležili tudi predstavniki Asociacije. V procesu smo izpostavili številne pozitivne in tudi negativne vloge Ministrstva za kulturo v preteklosti, skozi debato pa oblikovali tudi predloge ukrepov na najrazličnejših področjih.

(u) **Vključevanje v razpravo o predlogih spremembah Zakona o medijih**

Ministrstvo za kulturo RS je 28. junija letos v javno razpravo odposlalo predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o medijih (ZMed E), v katero se je vključila tudi Asociacija, saj je med izdajatelji medijev na Slovenskem kar nekaj nevladnih organizacij iz področja kulture in umetnosti, z delom v medijih pa se preživljajo tudi številni samozaposleni v kulturi. Opozorili smo, da je zakonodajno prilagoditev medijski sedanjosti in prenovi opredelitve medijev, ki jo prinaša predlog Zmed-E, nujno še nadgraditi in odpraviti nekatere nedoslednosti, še posebej pa glede medijskih projektov, ki zagotavljajo vsebine v širšem javnem interesu ali tržno manj zanimive vsebine s področja umetnosti in kulture.

(v) **Mednarodne aktivnosti**

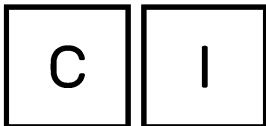
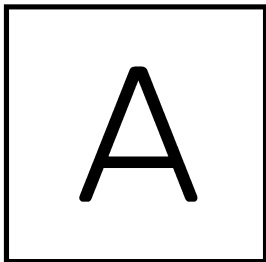
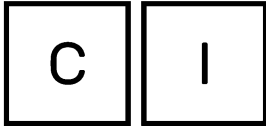
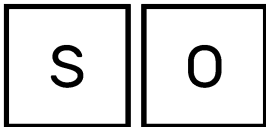
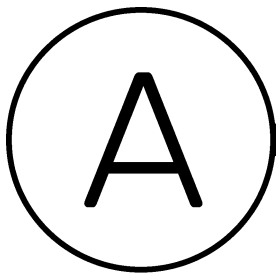
Asociacija se je zagovorniško udeleževala tudi na mednarodnem nivoju. Vključila se je v razpravo v kontekstu evropskih volitev, društvo je zagovarjalo podvojitev proračuna za program Ustvarjalna Evropa, prav tako smo bili aktivni na področju Zahodnega Balkana, saj je Asociacija članica mreže Kooperativa.

(w) **Javno pismo Vladi Republike Slovenije glede predloga proračuna za 2020 in 2021**

Vlada je na 44. redni seji sprejela predlog proračuna za leti 2020 in 2021 iz katerih je izhajalo, da bo kultura v prihajajočem letu prejela nekoliko več sredstev, čez dve leti pa lahko kulturniki pričakujemo ponovno večje znižanje javnega financiranja. Asociacija je skupaj z stanovskimi društvi oblikovala skupno javno pismo, v katerem smo Vlado pozvali, da izpolni lastne obljube, saj je imela v koalicijskem sporazumu jasno zapisano, da bo do leta 2020 podvojila sredstva za NVO in samozaposlene v kulturi in uvedla številne zapisane ukrepe.

(x) **Starševstvo samozaposlenih v kulturi**

Asociacija se tako preko servisa kot z zagovorništvom dotika tudi vprašanja samozaposlenih v kulturi, ki so tudi starši, saj tudi to predstavlja poseben izziv. Glede tega smo se pridružili javni razpravi v Mariboru in izpostavili nekatere ukrepe za katere si prizadevamo že dalj časa.

(y) **Prostorska vprašanja poklicnih NVO v kulturi**

V letu 2019 smo pričeli z aktivnostmi glede zaostrene situacije s prostori za NVO v kulturi. Pričeli smo z izvajanjem ankete in analize in se vključevali v iskanje rešitev za posamezne konkretne probleme. Razpravo smo odprli tudi na lokalnem nivoju.

(z) **Peticija za vrnitev kulture v ime resorja Komisije**

Skupaj z Zavodom Motovila (CED Slovenije) smo se pridružili pobudi Culture Action Europe in se odzvali na odstranitev kulture iz imena komisarskega resorja. Po skupnih prizadevanjih je kultura ponovno polnopravno vključena.

Ostale aktivnosti

Člani upravnega odbora Asociacije se srečajo redno predvidoma enkrat mesečno in v letu 2019 so se sestali 10 krat. Poleg tega smo v letu 2019 imeli tudi en redni in en izredni letni občni zbor. Opravili smo tudi elektronska in fizična posvetovanja s člani. Aktivni smo bili na različnih odborih v Državnem zboru in v Državnem svetu. Bili smo na sestanku z ministrom za kulturo, sestankovali smo z posameznimi poslanci in poslanskimi skupinami (SMC, LMŠ, Levica, NSi, SD) ter tudi evropskimi poslanci. Sestajali smo se in komunicirali s stanovskimi društvi in se povezovali ter pogovarjali z različnimi iniciativami, skupinami in posamezniki. Objavili smo 12 številčk mesečnega glasila Kulturosfera. Podali smo skoraj sto pojasnil v okviru servisa. Na Facebooku smo objavili več kot petsto postov. Zelo močno smo bili prisotni tudi v medijih predvsem po naših novinarskih konferencah.

*** *** ***

IZZIVI ZA LETO 2020:

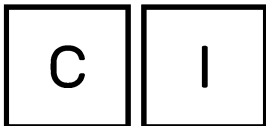
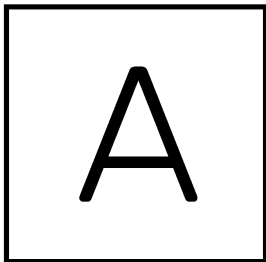
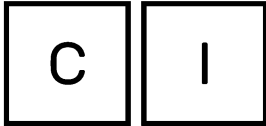
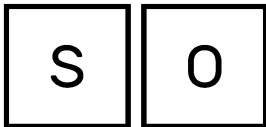
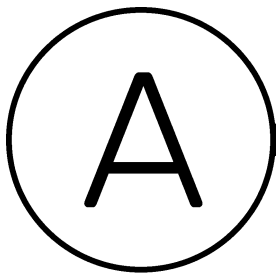
V letu 2020 nas čakajo številni izzivi, predvsem pa se bomo morali soočiti z težavami nastalimi z avlo COVID-19. Prav tako je prišlo do menjave Vlade, kar pomeni ponovno senzibiliziranje za naše predloge in budno spremljanje oblikovanja nacionalnega programa za kulturo.

A. Reševanje nastale situacije z avlo COVID-19

Vlada je pričala s številnimi ukrepi omejevati širjenje novega koronavirusa, številni ukrepi pa so močno prizadeli področje kulture, med katerimi so zagotovo med najbolj ranljivimi samozaposleni v kulturi in pa nevladne organizacije v kulturi. Vse nastale težave bomo sproti naslavljali in iskali najboljše rešitve.

B. Vzpostavitev deleža za umetnost

Delež za umetnost je bil z zakonom urejen že konec leta 2017, a do realizacije zaenkrat še ni prišlo. Cilj Asociacije je zato bolj podrobno spremljati kaj se dogaja glede navedenih določil in poskrbeti, da se bo delež za umetnost tudi v realnosti pričel izvajati.

C. **Sprejem Nacionalnega programa za kulturo**

Kultura še vedno krmar brez najpomembnejšega državnega strateškega načrta. Slednji naj bi bil v prejšnji sestavi ministrstva za kulturo v veliki meri že oblikovan zato upravičeno pričakujemo da bo v letu 2020 tudi sprejet, saj je to tudi zaveza v koalicijski pogodbi. Budno bomo spremljali in so odzivali na oblikovanje dokumenta.

D. **Krepitev servisne dejavnosti za NVO in samozaposlene v kulturi**

V letu 2019 smo zaključili pilotni model servisa za NVO in samozaposlene, ki se je izkazal kot zelo pomembna storitev za člane Asociacije. S servisom bomo v letu 2020 nadaljevali, prav tako s pomočjo razpisa CZK načrtujemo serijo devetih delavnic.

E. **Rebalans proračuna Ministrstva za kulturo**

Zavoljo koronavirusa se že napoveduje rebalans proračuna, kjer je nujno, da poskrbimo, da bo kultura lahko delovala z čim manj motnjami še naprej.

F. **Financiranje vsebinskih mrež**

Zakon o nevladnih organizacijah nalaga resornim ministrstvom financiranje vsebinskih mrež in nujno je, da pride do razpisa, ki bo poskrbel za tovrstno financiranje še v letu 2019.

G. **Zagotavljanje prostorov**

Po odmevni analizi, ki je konkretnije orisala stanje s prostori NVO v kulturi, bomo aktivnosti glede tega nadaljevali še naprej, skušali pa bomo zagotoviti, da bo tematika ustrezno umeščena tako v lokalnih programih (npr. MOL, ki se bo sprejemal v letu 2020) kot v nacionalnem programu za kulturo.